

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκπόνηση του συγκεκριμένου προγράμματος αποτέλεσε μία ιδιαίτερα ευχάριστη και επικοινωνιακή εμπειρία για όλους τους συμμετέχοντες, εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Από τη διαμορφωτική αξιολόγηση που εφαρμόσαμε σε όλα τα στάδια διεξαγωγής του προγράμματος, καθώς και από την τελική αξιολόγηση μέσω των εικαστικών έργων, δραματοποιήσεων, δραστηριοτήτων, ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων των παιδιών, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι οι αρχικοί στόχοι του προγράμματος επιτεύχθηκαν.

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Γνωστικοί

- Τα παιδιά εμπλούτισαν τις γνώσεις τους και το λεξιλόγιο τους κατανοώντας καινούριες λέξεις και έννοιες, πολλές από τις οποίες τις άκουγαν για πρώτη φορά (π.χ. καταρράκτης, ωκεανός, υδραγωγείο, φράγμα, κ.τ.λ.).
- Έμαθαν για **τον κύκλο του νερού** στη φύση και τη σημασία του για τη ζωή και τις ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. σωματική υγιεινή, καλλιέργειες, κ.τ.λ.).
- Τους δόθηκε η δυνατότητα να επισκεφθούν καινούρια, ενδιαφέροντα μέρη και να αποκτήσουν νέες γνώσεις και εμπειρίες (π.χ. Ταμπάκινα-βυρσοδεψεία Άμφισσας, υδραγωγείο και υδροηλεκτρικό εργοστάσιο, λίμνη Μόρνου, κ.τ.λ.).
- Γνώρισαν φορείς και υπηρεσίες, όπως είναι ο δήμαρχος, η ΕΥΔΑΠ, η ΔΕΗ (υδροηλεκτρικό εργοστάσιο).

Ψυχοκινητικοί

- Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν από την ενασχόληση τους με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Απέκτησαν νέες δεξιότητες μαθαίνοντας το χειρισμό της φωτογραφικής μηχανής και απολάμβαναν να παρακολουθούν σε τακτά διαστήματα τις βιντεοσκοπημένες δραστηριότητές τους (ανατροφοδότηση του ενδιαφέροντός τους για το πρόγραμμα). Έμαθαν να ακούνε και να διακρίνουν ήχους και διάφορα είδη μουσικής.
- Ασχολήθηκαν με καλλιτεχνικές δραστηριότητες που τους έδιναν μεγάλη χαρά, χρησιμοποιώντας **το νερό** στη ζωγραφική και την πηλοπλαστική.

Συναισθηματικοί

- Οι μαθητές μας κατάλαβαν την αξία του νερού και συνειδητοποίησαν την παρουσία του με διάφορες μορφές στη φύση γύρω μας.
- Ενέταξαν **το νερό** στις καθημερινές τους δραστηριότητες που αφορούσαν στη διατήρηση της προσωπικής τους υγιεινής (πρόγραμμα πλυσίματος δοντιών και χεριών).
- Απόλαυσαν τη δροσιά και την ευεξία που τους χάριζε **το νερό**, όταν ύστερα από μια εργασία ή μικρή πορεία στη διάρκεια των επισκέψεων κάθονταν δίπλα στις παιθριες πηγές και βρύσες και έβρεχαν τα χείλη και το πρόσωπό τους.

- Ενθουσιάστηκαν με την ομορφιά του υδάτινου τοπίου στη λίμνη του Μόρνου, το οποίο ήταν ένα θέαμα που όλοι τους έβλεπαν για πρώτη φορά.
- Κατάλαβαν πόσο σημαντικό είναι να διατηρούμε καθαρό **το νερό** στο περιβάλλον: τα ποτάμια, τις λίμνες, τις πηγές, τα συντριβάνια.
- Ένωσαν την ανάγκη να σέβονται και να «προσέχουν» **το νερό** και με πολύ κέφι έβγαλαν και το σύνθημα της αφίσας τους : «*Αγαπώ το νερό, το κρατάω καθαρό και δεν το σπαταλώ*».
- Ήταν συγκινητική η αντίδραση και ικανοποίησή τους όταν είδαν τυπωμένη την αφίσα με τη ζωγραφιά τους και το σύνθημα, την οποία με περηφάνια διένειμαν στις υπηρεσίες της πόλης.

Επιστημονικοί

- Οι μαθητές απέκτησαν γνώσεις που αφορούν στις φυσικές επιστήμες (μορφές νερού, εξάτμιση).
- Έμαθαν να παρατηρούν και να ανακαλύπτουν τη νέα γνώση.
- Έμαθαν να ρωτούν και να αναρωτιούνται, καλλιεργώντας την περιέργεια και τη σκέψη τους και φτάνοντας σε προβληματισμούς (πώς και γιατί βρέχει, γιατί να είμαι καθαρός, γιατί και πώς διατηρώ καθαρό **το νερό**, τι σχήμα έχει μια σταγόνα, κ.τ.λ.).

Συμμετοχικοί

- Τα παιδιά εργάστηκαν σε ομάδες, ώστε να δημιουργήσουν και να ολοκληρώσουν καλλιτεχνικές, μουσικοκινητικές και άλλου είδους δραστηριότητες (ζωγραφιά κύκλου νερού, κολλάζ με δραστηριότητες που κάνουμε με **το νερό** μέσα και έξω από το σπίτι, παιχνίδια με **το νερό**, τραγούδια, πρόβες και παρουσιάσεις, γράμμα στο δήμαρχο, κ.τ.λ.). Έτσι, όλες τους οι προσπάθειες και οι παρουσιάσεις τους οδήγησαν στην επιτυχία, τη χαρά, την ευχαρίστηση, την αύξηση της αυτοεκτίμησής τους και την αποδοχή από το κοινωνικό σύνολο.
- Έμαθαν να ακούν τους συνομηλτές-συμμαθητές τους και να δημιουργούν συζητήσεις. Ακόμη, παρακολουθούσαν με προσοχή τους εκάστοτε υπεύθυνους που τους μιλούσαν για κάποιο θέμα και εξέφραζαν μικρές απορίες-ερωτήσεις (Κ.Π.Ε., ΕΥΔΑΠ-υδραγωγείο Άμφισσας , ΕΥΔΑΠ- Λίμνη Μόρνου). Έτσι, έμαθαν να αντιλαμβάνονται τις διάφορες κοινωνικές περιστάσεις και να προσαρμόζουν ανάλογα τη συμπεριφορά τους.
- Όλοι ήθελαν να είναι καθαρά τα ποτάμια, οι λίμνες και τα συντριβάνια και έκαναν κριτική όταν συνέβαινε το αντίθετο. Γι' αυτό συμφώνησαν και στη συγγραφή του γράμματος προς τον δήμαρχο Άμφισσας.
- Προσπαθούσαν να είναι πιο καθαροί και να πλένουν τα χέρια τους πριν και μετά το κολατσιό τους, όπως και τα δόντια τους. Το ένα παιδί παρότρυνε το άλλο για την καθαριότητα των χεριών ή ασκούσανε ακόμα και κριτική σε μερικά παιδιά που δεν πρόσεχαν πολύ τη σωματική και στοματική τους υγιεινή.

Κοινωνικοί

- Κατανόησαν τη στενή σχέση του ανθρώπου με **το νερό**. Κατάλαβαν ότι το χρειαζόμαστε για να επιβιώσουμε και να είμαστε καθαροί, γι' αυτό δεν πρέπει να το σπαταλάμε και οφείλουμε να το διατηρούμε καθαρό.
- Τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με διάφορους δημόσιους φορείς της τοπικής κοινωνίας (ΕΥΔΑΠ (υπηρεσία), Υδραγωγείο, Δημαρχείο, Κ.Π.Ε., κεραμίστρια Εικαστικού Εργαστηρίου, κ.τ.λ.).

- Γνώρισαν παιδιά και δασκάλους, παρακολούθησαν τραγούδια, χορούς, θεατρικά μικρά έργα και δρώμενα από άλλα σχολεία του νομού μας (Μουσικό Φεστιβάλ, εκδήλωση στο Σερνικάκι, κ.τ.λ.).
- Γενικότερα, ήρθαν σε επαφή με πολλούς και διαφορετικούς ανθρώπους και γνώρισαν καινούρια μέρη (Ταμπάκικα, λίμνη Μόρνου, Λιδορίκι, Σερνικάκι, υδραγωγείο, πλατείες, πηγές).

Αισθητηριακοί

Οι μαθητές κατάλαβαν πως με **το νερό** μπορούν να ικανοποιήσουν κάθε τους αίσθηση.

- Μέσω της αφής ένιωσαν καθαροί και δροσεροί.
- Μέσω της ακοής διέκριναν τους διάφορους ήχους του νερού (καταρράκτης, ποτάμι, λίμνη, βροχή, καταιγίδα, πηγή, αυλάκι κ.τ.λ.).
- Μέσω της όρασης είδαν καταρράκτες, ποτάμια, απόλαυσαν τη θέα στη λίμνη του Μόρνου, παρατήρησαν τις βροχές και τα χιόνια, τις πηγές και τις βρύσες, τα αυλάκια, τις δεξαμενές, τα φίλτρα με τα οποία καθαρίζεται **το νερό** στο υδραγωγείο, το ουράνιο τόξο, κ.τ.λ.
- Μέσω του νερού κατάλαβαν ότι ξεδιψούν, δροσιζονται και η γεύση επανέρχεται.
- Μέσω της όσφρησης διέκριναν τις διαφορετικές μυρωδιές που δημιουργούνται στο χώρο από τα ποτάμια, τους καταρράκτες, τη λίμνη, τις βροχές, τις πηγές και τις βρύσες.

Χάρη της συνεχούς ενασχόλησής τους με δραστηριότητες ζωγραφικής και μουσικής παρουσίασαν μεγάλη βελτίωση σε ανάλογες δραστηριότητες.

Αυτομορφωτικοί

- Έμαθαν να παρατηρούν και να ψάχνουν πληροφορίες σε βιβλία και περιοδικά.
- Έμαθαν να παρακολουθούν προβολές από DVD, εκφράζοντας τις απορίες τους και ζητώντας περισσότερες πληροφορίες.
- Καλλιέργησαν την κριτική τους σκέψη, έφτασαν σε προβληματισμούς και ανακάλυψαν τη νέα γνώση.

Αειφορικοί

- Τα παιδιά αντιλήφθηκαν την καθημερινή ανάγκη του νερού για την επιβίωσή τους και την προσωπική υγιεινή (μαγείρεμα, ξεδίψασμα, καθαριότητα).
- Έτσι, κατανόησαν ότι δεν πρέπει να το σπαταλούν για να έχουν όλοι.
- Κατανόησαν πόσο σημαντικό είναι να διατηρείται **το νερό** καθαρό.